

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 12 JULI 2013
BETREFFENDE DE INTEGRALE JEUGDHULP WAT BETREFT DE VERWERKINGEN
VAN PERSOONSGEGEVENS**

Samenvatting

Het voorstel tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp biedt een duurzaam kader voor een integrale en kwaliteitsvolle jeugdhulpverlening op basis van een onderbouwd en effectief beleid inzake jeugdhulpverlening. Hiermee wordt beoogd de kwetsbare minderjarige of jongvolwassene een flexibele en persoonlijke ondersteuning te bieden met respect voor alle principes inzake gegevensbescherming, in het bijzonder de algemene verordening gegevensbescherming, alsook de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Het voorstel zet meer specifiek de klijtlijnen uiteen voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van jeugdhulpverlening, inclusief bijzondere categorieën of anderszins gevoelige persoonsgegevens van de betrokkene. Centraal hierin staan de basisprincipes inzake gegevensbescherming zijnde rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie, doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, opslagbeperking, integriteit, vertrouwelijkheid en de verantwoordingsplicht. Het voorstel bepaalt ook een juridisch kader voor de samenwerking tussen alle betrokken actoren binnen de perken van de toepasselijke wetgeving. Er wordt eveneens een kader opgenomen voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het erkennings- en subsidiëringsbeleid van de jeugdhulpvoorzieningen door het agentschap Opgroeien. Deze wijzigingen dragen bij tot een effectievere jeugdhulpverlening die maximaal aansluit bij de noden van jongeren en hun context alsook de maatschappelijke noden in dit verband.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Door de wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende integrale jeugdhulp wordt de verwerking van persoonsgegevens helder en transparant omschreven. Dit draagt bij tot een transparante en efficiënte uitvoering van de jeugdhulpverlening, waarbij het recht op privacy van de betrokkene maximaal wordt gewaarborgd alsook de naleving van de algemene verordening gegevensbescherming en de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Tegelijk beoogt de wijziging een voldoende duurzame basis te creëren voor een passend jeugdhulpbeleid zodat zowel aan specifieke als steeds wijzigende noden in het licht van een veranderende samenleving en de legitieme doeleinden zoals vooropgesteld door het decreet kan worden tegemoetgekomen. Zoals elke hulpvraag immers persoonlijk is en moet mee-evolueren met de betrokkene en zijn context, zo evolueren ook de algemene noden mee met de veranderende samenleving. Om die reden dient ook het kader voor de verwerking van persoonsgegevens flexibel en wendbaar te zijn mits respect voor de belangen van de minderjarigen, jongvolwassenen, hun contextfiguren en andere betrokken personen en de wettelijke principes inzake gegevensbescherming.

2. Met dit oogmerk zijn de bewoordingen in het nieuwe artikel 72 in dit verband ruim en niet-limitatief gehouden. Gelet op het uitgebreid aantal en de brede draagwijdte van de activiteiten van de verwerkingsverantwoordelijken onder het decreet, kan hierdoor enerzijds gegarandeerd worden dat de verwerkingsactiviteiten binnen jeugdhulp voor de betrokkene overzichtelijk en transparant zijn en anderzijds dat alle relevante verwerkingsactiviteiten binnen jeugdhulp door de wijziging, de toepasselijke wetgeving en de bijzondere maatregelen in het artikel gevat worden. Omwille van de contextgerichte manier van werken overeenkomstig artikel 6 van het decreet en de uitzonderlijke omstandigheden waarin minderjarigen en jongvolwassenen zich kunnen bevinden, alsook de diverse actoren die jeugdhulpverlening bieden binnen de verschillende levensdomeinen van de betrokkenen, is het niet mogelijk noch wenselijk om limitatief te zijn. Een limitatieve opsomming kan immers afbreuk doen aan de kwaliteit van jeugdhulpverlening gezien bepaalde, en in een concrete context vereiste specifieke verwerkingen niet rechtsgeldig zouden kunnen plaatsvinden, met mogelijks nefaste gevolgen voor de jeugdhulpverlening en de betrokkene tot gevolg.

3. De verwerkingen van persoonsgegevens binnen het voorzieningenbeleid van agentschap Opgroeien kaderen binnen een duidelijkere bilaterale relatie tussen het agentschap en haar voorziening. Dit zorgt ervoor dat de bewoordingen van verschillende bepalingen in dit artikel concreter geformuleerd konden worden dan dit kon in het artikel 72. Ook binnen het voorzieningenbeleid moet echter aandacht kunnen zijn voor de impact van de verleende jeugdhulp op zeer uiteenlopende levensdomeinen van de minderjarigen naar wie het zich richt. Deze minderjarigen en jongeren vormen een kwetsbare doelgroep. Het belang van deze minderjarigen en de bescherming van hun integriteit moet steeds voorop staan. Een uitgebreid preventief toezicht op de werking van de voorzieningen op al deze levensdomeinen en de noodzaak om snel eventuele problemen te kunnen detecteren en hierop te kunnen reageren, rechtvaardigt het verwerken van de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn in dit kader. Het beperken van de persoonsgegevens die in dit kader verwerkt mogen worden, zou de effectieve bescherming van deze belangen sterk in het gedrang kunnen brengen, door het creëren van blinde vlekken en onvolledige beeldvorming. Een brede verwoording is in dit kader dus ook aangewezen.

A. Situering

1. Binnen de jeugdhulp staan minderjarigen en jongvolwassenen centraal. Zij vormen het uitgangspunt van de hulpverlening en zijn de hoofdbronnen van talrijke persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de hulpverlening effectief en kwalitatief vorm te geven. Dit omvat persoonsgegevens over henzelf en over andere personen die deel uitmaken van hun leefwereld. Om elke individuele hulpvraag te beantwoorden, is het verzamelen, verwerken

en delen van diverse categorieën van persoonsgegevens essentieel, net zoals het bieden van een doeltreffend juridisch kader dat dit mogelijk maakt. Voor de organisatie en ondersteuning van een kwalitatief jeugdhulpaanbod voor deze minderjarigen en jongvolwassenen, moeten eveneens persoonsgegevens verwerkt worden, binnen een duidelijk juridisch kader dat de belangen van verschillende betrokkenen in evenwicht houdt en beschermt. Het juridisch kader dat in het ontwerp wordt omschreven, biedt rechtszekerheid, transparantie, vertrouwen en bescherming van de betrokkenen zoals vooropgesteld door de algemene verordening gegevensbescherming en de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

2. Dit ontwerp van decreet kan een impact hebben op minderjarigen en jongvolwassenen in Vlaanderen. Om die reden werd er een Kind- en Jongereneffectrapport (JoKER) opgemaakt en onderstaand toegevoegd aan de Memorie van Toelichting.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

1. De diverse actoren binnen de integrale jeugdhulp dienen hulp en zorg op maat aan te bieden aan minderjarigen, jongvolwassenen en de betrokken personen uit hun leefomgeving die daar behoefte aan hebben. Enerzijds trachten ze dit met een grote mate aan flexibiliteit en efficiëntie te bewerkstelligen aan de hand van een gemeenschappelijke analyse van de hulpvraag in een sectoroverschrijdende samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders en een intersectorale afstemming van het jeugdhulpaanbod. Anderzijds trachten ze dit in overeenstemming met de algemene verordening gegevensbescherming en de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, te volbrengen. Dit impliceert de naleving van alle beginselen inzake de verwerking van persoonsgegevens opgenomen in artikel 5 van de algemene verordening gegevensbescherming, respectievelijk de principes van rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie, doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, opslagbeperking, integriteit, vertrouwelijkheid en de verantwoordingsplicht.

2. Hoewel er in het huidig decreet betreffende de integrale jeugdhulp en artikel 72 verschillende elementen inzake de verwerking van persoonsgegevens door actoren binnen de jeugdhulp, wettelijk werden vastgelegd, ontstonden er lacunes in de huidige praktijk. Zo bleek er geen passende juridische basis en juridisch kader aanwezig te zijn voor de verwerking van een aantal gevoelige persoonsgegevens, waaronder het rijksregisternummer. Gelet op de aard en het persoonlijk karakter van de hulpverlening en de noodzaak om overeenkomstig artikel 30 en 31 van het decreet continuïteit te verzekeren, is het evenwel essentieel om de betrokkenen uniek te kunnen identificeren. Ook voor bijzondere categorieën persoonsgegevens alsook gerechtelijke persoonsgegevens was er onvoldoende juridische basis en juridische omkadering aanwezig.

Voor de naleving van het principe van opslagbeperking, als vermeld in artikel 5. 1. (e) van de algemene verordening gegevensbescherming, werden er tot op heden geen wettelijke termijnen vastgelegd. De algemene verordening gegevensbescherming vereist nochtans

dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk en slechts voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Dit geldt voor alle persoonsgegevens maar in het bijzonder voor bijzondere, gerechtelijke of anderszins gevoelige categorieën van persoonsgegevens omwille van het feit dat de verwerking van de persoonsgegevens een hoger risico voor de rechten en vrijheden van betrokkenen kan inhouden. Bijgevolg is het zowel voor de betrokken verwerkingsverantwoordelijke als voor de betrokkenen en in het bijzonder de minderjarigen en jongvolwassenen, cruciaal om grenzen te stellen en tegelijk duidelijkheid te scheppen omtrent de bewaring van bepaalde persoonsgegevens.

Gelet op de potentieel hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bij de verwerking van persoonsgegevens binnen de jeugdhulp, is het bovendien cruciaal dat de betrokken verantwoordelijke voor bepaalde verwerkingen een analyse uitvoert die de impact van de verwerking van persoonsgegevens op de rechten en vrijheden van betrokkenen in kaart brengt (gegevensbeschermingseffectbeoordeling). Tot op heden werd dit noch expliciet opgedragen aan de verwerkingsverantwoordelijken, noch decretaal vastgelegd maar gold er hiertoe wel een algemene verplichting op grond van artikel 35 van de algemene verordening gegevensbescherming. Deze vereiste wordt nu bevestigd, geconcretiseerd en decretaal verankerd.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het beleidsmatig oogmerk van de wijziging is het voorzien van een duurzaam juridisch kader voor de verwerking van persoonsgegevens binnen jeugdhulp. De bewoordingen in het nieuwe artikel 72 zijn in dit verband ruim en niet-limitatief gehouden. Gelet op het uitgebreid aantal en de brede draagwijdte van de activiteiten van de verwerkingsverantwoordelijken onder het decreet, kan hierdoor enerzijds gegarandeerd worden dat de verwerkingsactiviteiten binnen jeugdhulp voor de betrokkene overzichtelijk en transparant zijn en anderzijds dat alle relevante verwerkingsactiviteiten binnen jeugdhulp door de wijziging, de toepasselijke wetgeving en de bijzondere maatregelen in het artikel gevat worden.

De verwerkingen van persoonsgegevens door het agentschap binnen haar voorzieningenbeleid krijgen evenzeer een decretale basis in het nieuwe artikel 78/5/1. Door de inhoudelijke band met de bepalingen onder hoofdstuk 14/1 werd ervoor geopteerd om deze verwerkingen onder te brengen in een afzonderlijke bepaling onder dit hoofdstuk. Op deze manier worden deze specifieke en concretere bepalingen rond gegevensdeling een duidelijk en geïntegreerd deel van de regelgeving die van toepassing is op jeugdhulpvoorzieningen erkend door het agentschap Opgroeien.

Voor de wijziging van het decreet wordt rekening gehouden met artikel 6.3 van de algemene verordening gegevensbescherming, artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet en worden de volgende essentiële elementen van het decreet, zoals bepaald door de Vlaamse Toezichtcommissie, in aanmerking genomen (1) het doel van de verwerking; (2) de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; (3) de categorieën betrokkenen; (4) de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt; (5) de opslagperioden; (6) de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

Impactanalyse

1. Maatschappelijke impact

Kind- en jongereneffectenrapport (JoKER)

De verduidelijking van het juridisch kader voor de verwerking van de persoonsgegevens van minderjarigen en jongvolwassenen binnen de jeugdhulp heeft geen rechtstreeks, nieuw of ongekend effect op de doelgroep zijnde Vlaamse minderjarigen en jongvolwassenen in het bijzonder en de missie en principes van de integrale jeugdhulp zoals dit reeds bestaat en werd opgenomen in het huidige decreet betreffende de Integrale Jeugdhulp. Erkend dient te worden dat in het kader van de jeugdhulpverlening onder andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens en andere mogelijk gevoelige gegevens zullen worden verwerkt. Hoewel dit een potentieel negatieve impact op de jongeren kan hebben is het essentieel voor de hulpverlening om dergelijke gevoelige gegevens te kunnen verwerken. Onder meer het ontwerp van decreet voorziet in voldoende waarborgen om mogelijke negatieve effecten te remediëren. Om een correcte implementatie van het nieuwe kader rond de verwerking van persoonsgegevens te verzekeren en de mogelijk negatieve effecten van de verwerking van persoonsgegevens te ondervangen, wordt een GEB opgesteld. Deze GEB zal regelmatig bijgewerkt worden indien de omstandigheden dit vereisen. Op die manier wordt gewaarborgd dat mogelijke (negatieve) effecten van een wijziging aan de verwerking van de persoonsgegevens gedetecteerd, en waar nodig geremedieerd kunnen worden. Mede door het opstellen van een GEB wordt een juist evenwicht gevonden tussen enerzijds de noodzaak gevoelige gegevens te verwerken in het kader van de hulpverlening en anderzijds de noodzaak om de fundamentele rechten van de jongeren te waarborgen.

Bij de behandeling van een hulpvraag waarbij het belang van het kind centraal staat (zoals beschreven in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind), dienen het Agentschap Opgroeien, een gemandateerde voorziening of een andere jeugdhulpaanbieder correcte en nauwkeurige persoonsgegevens te verwerken. Deze persoonsgegevens worden verwerkt voor duidelijke en specifieke doeleinden, zoals vermeld in artikel 72, §2. Hierdoor kan er passende hulp en zorg worden geboden aan minderjarigen, jongvolwassenen en de personen die betrokken zijn in hun leefwereld.

Om de hulpvraag zo goed en volledig mogelijk in kaart te brengen en te beantwoorden, is de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gerechtelijke persoonsgegevens in bepaalde gevallen onvermijdelijk. Gezien het gevoelig en vertrouwelijk karakter en gezien tegelijk het belang van dergelijke persoonsgegevens om jeugdhulp op effectieve, flexibele en kwalitatieve wijze te kunnen verlenen, is het daarnaast ook belangrijk om de persoonsgegevens binnen een strikt juridisch kader aan een unieke identifier te kunnen koppelen. Zonder het voorgesteld juridisch kader voor de verwerking van de persoonsgegevens, is het voor de verschillende actoren binnen jeugdhulp niet mogelijk om de betrokkenen aan de hand van een uniek identificatiemiddel te identificeren.

Met de wijziging van artikel 72 wordt eveneens het rechtmatigheidsprincipe overeenkomstig artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming decretaal verankerd en geconcretiseerd. Dit is tevens noodzakelijk voor het organiseren en bieden van een kwaliteitsvolle jeugdhulpverlening door de actoren als vermeld in artikel 3, 17 en 72, §5, van het decreet.

Het nieuwe artikel 78/5/1 omvat eveneens de verwerking van de persoonsgegevens van de minderjarigen en jongeren die verblijven in de erkende jeugdhulpvoorzieningen. Deze verwerkingen blijven beperkt tot de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om het bedrag te bepalen van de subsidies waarop de voorzieningen recht hebben om hun werking uit te voeren. De grootte van dit bedrag wordt mede bepaald door de aanwezigheid van elke afzonderlijke minderjarige in de voorziening. In de meeste situaties zullen in het kader van voorzieningenbeleid dus enkel de identificatiegegevens en de persoonsgegevens betreffende de aanwezigheid van de jongere worden verwerkt. Ook hier is het noodzakelijk om elke minderjarige te kunnen identificeren op basis van een unieke identifier, het rijksregisternummer. Dit is een beperkte verwerking van persoonsgegevens, die de minderjarige ten goede komt, omdat gegarandeerd wordt dat de voorziening aangepaste middelen krijgt om hem de nodige hulp te bieden.

Uitzonderlijk zullen andere persoonsgegevens nodig zijn voor het uitbetalen van bijzondere kosten gemaakt door de voorziening, zoals vastgelegd in art. 44 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en subsidienormen van voorzieningen in de jeugdhulp. Aangezien er geen limitatieve lijst bestaat van de kosten die aanleiding kunnen geven tot een terugbetaling, kan er geen lijst opgesteld worden van de persoonsgegevens die in dit kader noodzakelijk zijn. Enkel persoonsgegevens die strikt noodzakelijk zijn voor het bepalen van de vergoeding, kunnen echter verwerkt worden. Het medisch dossier of andere medische informatie met betrekking tot de minderjarige mag niet verwerkt worden in dit kader. De terugbetaling van deze kosten heeft een positieve impact voor de minderjarige, omdat zonder deze extra vergoeding, de voorziening de kosten voor duurdere medische zorgen of schadegevallen niet zou kunnen dragen. De minderjarige zou dan geen toegang hebben tot de nodige zorgen, of in het geval van een schadegeval, zelf de schade moeten dragen.

De verplichte meldingen van ernstige gebeurtenissen aan het agentschap Opgroeien kunnen ook persoonsgegevens van minderjarigen bevatten. Deze moeten echter steeds geanonimiseerd worden, of, indien dit niet mogelijk is binnen de doelstelling van een efficiënte opvolging en handhaving van de voorzieningen, minstens gepseudonimiseerd worden. Op deze manier wordt de veiligheid en kwaliteit van de voorzieningen die jongeren opnemen gegarandeerd met voldoende aandacht voor de privacy van de jongeren die er verblijven.

Verder biedt de wijziging, naast de vigerende beveiligingsmaatregelen zoals het wettelijk beroepsgeheim, bijkomende wettelijke waarborgen en een hoger beschermingsniveau voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens, gerechtelijke persoonsgegevens of persoonsgegevens die op andere wijze als gevoelig dienen worden aangemerkt.

Gelet op de wettelijke opdracht zoals omschreven in artikel 5 en 6 van het decreet, de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens zoals gedefinieerd in artikel 9 van de algemene verordening gegevensbescherming en de (rechtspositie van de) minderjarigen en jongvolwassenen overeenkomstig artikel 4 van het decreet betreffende de Rechtspositie van de Minderjarige, is het uitzonderlijk belangrijk om de verwerking van de persoonsgegevens decretaal vast te leggen. Er lijken geen passende alternatieven voor de verwerking van dergelijke persoonsgegevens aanwezig te zijn.

2. Impact op grondrechten

De gegevensverwerking die voorzien wordt voor minderjarigen, jongvolwassenen, contextfiguren, hulpverleners en andere personeelsleden van jeugdhulpvoorzieningen, kan een impact hebben op artikel 22 Gw. dat stipuleert dat "ieder recht heeft op eerbiediging

van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald". De verwerking van de persoonsgegevens wordt voorzien door de wet, streeft een legitieme doelstelling na en beantwoordt in ieder geval aan de principes van de algemene verordening gegevensbescherming en Belgische wetgeving die van toepassing is bij de verwerking van persoonsgegevens waaronder de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Op die manier wordt elke disproportionele impact op artikel 22 Gw. uitgesloten. In het bijzonder kan hier verwezen naar de eerder vernoemde GEB. Deze GEB zal bijdragen aan het regelmatig herevalueren van de verwerking van persoonsgegevens indien de omstandigheden dit zouden vereisen.

3. Budgettaire impact

De wijziging van het decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

4. Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en Brussel

De wijziging van het decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale of provinciale besturen of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

C. Totstandkomingsprocedure

Voorafgaand aan de goedkeuring door de Vlaamse Regering gebeurde al een informele afstemming met de VTC, over de algemene principes die aan de grondslag liggen van deze wijziging.

Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 19 februari 2025.

De inspectie van Financiën adviseert dat het voorontwerp van decreet de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid of agentschap Opgroeien niet beïnvloedt. Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting niet vereist.

Het gunstige advies op het Kind- en JongerenEffectrapport werd bekomen op 6 februari 2025.

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd bekomen op 17 februari 2025. Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies nr. 2025/27.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het ontwerp van decreet betreft een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 72, §1.

Met de wijziging van artikel 72 wordt het begrip contextfiguren gedefinieerd als de ouders, opvoedingsverantwoordelijken of wettelijke vertegenwoordigers en andere personen uit het sociale netwerk rond de minderjarige of jongvolwassene. Om de volledige context van de betrokkenen, waaronder de minderjarigen en jongvolwassenen, en zijn hulpvraag in kaart te brengen, is het essentieel om de personen die rechtstreeks betrokken zijn in zijn leefwereld te omschrijven en mee op te nemen in het nieuw en alomvattend juridisch kader inzake de verwerking van persoonsgegevens. Deze nieuwe definitie is gebaseerd op de reeds bestaande definitie van context in artikel 2 §1 8°, maar legt de klemtoon op de figuren/personen/betrokkenen binnen deze context teneinde de betrokkene hieromtrent uitdrukkelijker te informeren.

Daarnaast wordt ook een definitie gegeven van het begrip jongvolwassene zijnde de persoon van 18 tot maximaal 25 jaar. Conform de omschrijving in artikel 18, §3, kunnen in bepaalde gevallen immers ook personen boven de leeftijd van minderjarigheid jeugdhulpverlening ontvangen.

Artikel 72, §2.

Artikel 72, §2, somt een aantal duidelijk omschreven doeleinden op voor de verwerking van persoonsgegevens door de verschillende verwerkingsverantwoordelijken binnen de jeugdhulp zijnde het agentschap Opgroeien regie, de gemandateerde voorzieningen en andere jeugdhulpaanbieders, zijnde natuurlijke personen of voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden als vermeld in artikel 3 van het decreet.

De doeleinden omvatten het organiseren van een kwaliteitsvolle en integrale diagnostiek –overeenkomstig artikel 11 en 12 van het decreet– maar ook het opvolgen, communiceren en interageren tussen jeugdhulpverleningen. Dit gebeurt op basis van de unieke identificatie van de minderjarige of jongvolwassene en de contextfiguren waarbij hulp en zorg wordt geboden met een grote mate aan flexibiliteit om de hulpvraag te beantwoorden, als vermeld in artikel 5 en 8 van het decreet.

Gezien de betrokkenheid hierbij van verschillende verwerkingsverantwoordelijken en andere actoren zoals ontvangers, die in het licht van specifieke taken onder het decreet opereren, en de noodzaak om in het licht van het voormeld doeleinde relevante en vooral correcte informatie rond de betrokkenen te kunnen delen, speelt de unieke identificatie op basis van het rijksregisternummer van de minderjarige of jongvolwassene en contextfiguren, hierin een cruciale rol.

Het tweede doeleinde wordt omschreven als het analyseren, structureren en aanbieden van informatie inzake jeugdhulp voor het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijsturen van een duurzaam en passend beleid inzake jeugdhulpverlening. Gezien het beleid inzake jeugdhulpverlening moet beantwoorden aan de noden op het terrein, is het van groot belang om de beschikbare persoonsgegevens in dit verband ter beschikking te stellen voor analyses en rapportering. Ook de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens, gerechtelijke persoonsgegevens of persoonsgegevens die op andere wijze als gevoelig moeten worden aangemerkt zoals het rijksregisternummer, vallen hier mogelijks onder. Een effectief en kwalitatief beleid inzake jeugdhulpverlening moet immers steunen op volledige, relevante en accurate informatie. Dit betekent enerzijds dat ook meer gevoelige aspecten van jeugdhulpverlening voor dit doeleinde verwerkt moeten worden en anderzijds dat foutieve informatie en cijfers (bij gebrek aan unieke identificatie van de betrokkene) absoluut vermeden moeten worden. De verwerking van persoonsgegevens in dit verband is evenwel beperkt tot geanonimiseerde of, indien dit

niet zou toelaten om het voormelde legitieme doeleinde te bereiken, gepseudonimiseerde gegevens. De persoonsgegevens die het agentschap Opgroeien regie in dit verband van externen ontvangt, waaronder bijvoorbeeld van Statbel, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap, het Centrum Algemeen Welzijnswerk, of andere Vlaamse of Federale overheidsinstellingen, zijn steeds voorafgaandelijk gepseudonimiseerd.

De derde doelstelling vermeldt de uitvoering van de overige taken en bevoegdheden zoals vastgelegd in het decreet zoals de organisatie van de toegangspoort per regio als vermeld in artikelen 17 en 18, de oprichting van de Sociale Dienst Jeugdrechtbank bestaande uit consulenten die de opdrachten als bepaald door de Vlaamse Regering uitvoeren en gemandateerde voorzieningen zoals het ondersteuningscentrum Jeugdzorg als vermeld in artikel 33, de aanmeldingen en werking door jeugdhulpaanbieders of andere personen en voorzieningen die jeugdhulp aanbieden bij de gemandateerde voorzieningen, het bieden van jeugdhulp in uitvoering van de jeugdhulpverleningsbeslissingen vermeld in artikel 26 van het decreet en de gerechtelijke maatregelen vermeld in artikel 48 van het decreet.

Met de wijziging van dit artikel zijn de doeleinden vermeld in deze paragraaf welbepaald, uitdrukkelijk omschreven, gerechtvaardigd en in lijn met de missie, taken en bevoegdheden zoals bepaald in artikel 3 tot en met 7 van het decreet. Tegelijk wordt beoogd de doeleinden categoriek en voldoende omvattend te omschrijven, teneinde de optimale werking van jeugdhulp die uit haar aard zeer specifiek, casusgebonden en persoonlijk is, decretaal te onderbouwen. Door voormelde omschrijving van de doeleinden, in combinatie met de toepassing van de principes inzake gegevensbescherming op de vooropgestelde verwerkingen en de voorziene bijzondere maatregelen in artikel 72, §9 van het decreet, wordt de naleving van de principes van transparantie en doelbinding zoals omschreven in artikel 5.1 (a) en (b) algemene verordening gegevensbescherming gegarandeerd.

Artikel 72, §3.

Artikel 72, §3, schrijft, voor de verwerking van persoonsgegevens in functie van de doeleinden, rechtvaardigingsgronden voor. Dit komt tegemoet aan de vereisten uit artikelen 6, 9 en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming, respectievelijk voor de persoonsgegevens, bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gerechtelijke persoonsgegevens. Voor de verwerking van het voorgaande dient namelijk een welbepaalde wettelijke rechtvaardigingsgrond aanwezig te zijn. In de huidige praktijk van de jeugdhulp ontbrak een dergelijke omkadering. Het decretaal vastleggen hiervan biedt transparantie voor de betrokkene, en rechtszekerheid voor de verwerkingsverantwoordelijken hetgeen absoluut noodzakelijk is in het licht van hun wettelijk verankerde taken.

Artikel 72, §4.

Met het oog op de uitvoering van de taken en bevoegdheden, toegewezen aan verwerkingsverantwoordelijken vermeld in artikel 3 en 72, §6, worden in de vierde paragraaf van artikel 72 de categorieën van persoonsgegevens gespecificeerd. Dit omvat enerzijds categorieën die essentieel zijn voor het beantwoorden van iedere individuele hulpvraag. Hieronder vallen persoonsgegevens zoals identificatiegegevens en contactgegevens. Anderzijds omvat dit categorieën persoonsgegevens die slechts in

uitzonderlijke gevallen in rechtstreeks individualiseerbare vorm, zijnde niet gepseudonimiseerd, verwerkt worden, namelijk wanneer de verwerking van bijkomende en aanvullende persoonsgegevens essentieel is om de situatie van de betrokkenen in kaart te brengen en het beantwoorden van de hulpvraag. Om die reden is de omschrijving specifiek, maar laat het eveneens ruimte voor aanvullende persoonsgegevens voor zover dit in lijn is met de doeleinden van de verwerking en het waarborgen van de continuïteit in de jeugdhulpverlening overeenkomstig artikel 30 en 31 van het decreet.

Allereerst wordt er verwezen naar unieke identificatiegegevens, meer specifiek het rijksregisternummer, dat door de verwerkingsverantwoordelijken vermeld in artikel 3 en 72, §6, 1°, verwerkt worden met oog op de correcte identificatie van de betrokkenen, vermeld in artikel 72, §5.

De actoren binnen het agentschap Opgroeien verantwoordelijk voor het organiseren van de toegangspoort per regio, dat zowel een team Indicatiestelling als een team Jeugdhulpregie omvat, als vermeld in artikel 17, verwerken eveneens de identificatiegegevens, met in het bijzonder het rijksregisternummer van de betrokkenen, vermeld in artikel 72, §5. Dit met oog op de unieke identificatie van de betrokken personen en de uitvoering van de bevoegdheden als vermeld in artikel 18, 21, 23 en 26 van het decreet.

Gelet op de relevantie van de verwerking binnen jeugdhulp, het inherent gevoelig karakter en de potentiële gegevensdeling tussen de verwerkingsverantwoordelijken en andere actoren/ontvangers binnen de jeugdhulp, is er expliciet aandacht voor de toegang tot en het gebruik van het rijksregisternummer als unieke identificator. Dit geldt enerzijds voor de unieke identificatie van de betrokken minderjarigen, jongvolwassenen en contextfiguren zodanig dat de hulpvraag integraal beantwoord kan worden. Anderzijds is de unieke identificatie essentieel om tot correcte analyse en rapportering en bijgevolg een relevante beleidsvoering te kunnen komen. Daarnaast wordt ook het rijksregisternummer verwerkt van personen binnen jeugdhulp voor de toegang tot en het gebruik van applicaties die het jeugdhulptraject ondersteunen. Dit omvat applicaties die gericht zijn op het registreren en opvolgen van jeugdhulptrajecten en het verzekeren van de continuïteit overeenkomstig artikel 30 en 31 van het decreet, waaronder bijvoorbeeld applicaties in het kader van de toegangspoort.

Naast het voorgaande dienen de overige identificatiegegevens en contactgegevens van de betrokken minderjarigen, jongvolwassenen en contextfiguren verwerkt te worden zoals: voor- en achternaam, geslacht; geboortedatum en -plaats; verblijfsadres; domiciliëadres, nationaliteit en taal; e-mailadres en telefoonnummer. Van de personen die jeugdhulpverlening aanbieden, worden in de meeste gevallen enkel de voor- en achternaam en contactgegevens waaronder verblijfs- of domiciliëadres, e-mailadres, telefoonnummer en werkrelatie. Dit laatste is noodzakelijk voor het correct opvolgen en beantwoorden van hulpvragen.

Daarenboven is het mogelijk dat er aanvullende persoonsgegevens door de actoren vermeld in artikel 17 en jeugdhulpaanbieders als vermeld in artikel 3 en 72, §6, verwerkt worden. Dit gebeurt steeds in functie van het beantwoorden van de individuele hulpvraag. Dit kunnen voor minderjarigen en jongvolwassenen persoonsgegevens omvatten over

bepaalde incidenten, de verhouding met en tussen de contextfiguren, jeugdhistoriek, schooltype, school of opleidingsinstelling, dagbesteding of opleidingsniveau.

Tot slot is het mogelijk dat er, wederom voor het beantwoorden van de individuele hulpvraag en het in kaart brengen van bepaalde uitzonderlijke omstandigheden van de betrokkene, bijzondere categorieën van persoonsgegevens of gerechtelijke persoonsgegevens verwerkt worden. Dit kan onder meer de volgende gegevens omvatten:

- 1° gezondheidsgegevens waaronder in bepaalde gevallen medische dossiers, attesten, diagnoses, behandelingen, psychologische en psychiatrische vaststellingen, gegevens betreffende de mentale gezondheidstoestand, informatie over alcohol -of druggebruik, verslavingen;
- 2° gegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen of religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
- 3° gegevens met betrekking tot het seksueel gedrag of de seksuele geaardheid;
- 4° gerechtelijke persoonsgegevens, hetgeen in bepaalde gevallen de verwerking van afgeleide informatie inzake strafrechtelijke veroordelingen en misdrijven, strafbare feiten of veiligheidsmaatregelen omvat;
- 5° datum van overlijden.

De bovenstaande lijst omvat een niet-limitatieve opsomming. Omwille van de contextgerichte manier van werken overeenkomstig artikel 6 van dit decreet en de uitzonderlijke omstandigheden waarin minderjarigen en jongvolwassenen zich in kunnen bevinden, alsook de diverse actoren van jeugdhulpaanbieders die jeugdhulp bieden binnen de verschillende levensdomeinen van de betrokkenen, is het niet mogelijk om een exhaustieve lijst op te nemen in het ontwerp van dit decreet. Een limitatieve lijst kan bovendien afbreuk doen aan de kwaliteit van jeugdhulpverlening gezien bepaalde in een specifieke context vereiste informatie dan niet rechtsgeldig verwerkt zou kunnen worden, met mogelijks nefaste gevolgen voor de jeugdhulpverlening en de betrokkene tot gevolg. In geval van de verwerking van dergelijke bijzondere categorieën van persoonsgegevens of gerechtelijke persoonsgegevens worden er evenwel stevast passende technische en organisatorische maatregelen getroffen door de verwerkingsverantwoordelijken om de rechtmatigheid van de verwerking en de bescherming van de persoonsgegevens in het bijzonder, te waarborgen.

Artikel 72, §5.

Met oog op de uitvoering van de taken en bevoegdheden zoals opgenomen in dit decreet, worden er persoonsgegevens van verschillende betrokkenen als vermeld in artikel 2, 8° en 36° verwerkt. De wijziging verduidelijkt welke categorieën van natuurlijke personen door de verwerkingen geïdентificeerd worden. Dit zijn niet alleen de minderjarigen en jongvolwassenen zelf, maar ook contextfiguren zoals opgenomen in de nieuwe definitie onder artikel 72, §1, dat in ieder geval de ouders, opvoedingsverantwoordelijken of wettelijke vertegenwoordigers en andere personen uit het sociale netwerk rond de minderjarige of jongvolwassene omvat. Contextfiguren kunnen daarnaast eveneens pleegouders, grootouders, plusouders, zussen, broers en andere familieleden, leerkrachten, mentoren en begeleiders omvatten. Deze brede definitie van betrokkenen illustreert de holistische benadering van jeugdhulp en is transparant ten aanzien van de betrokkene.

Artikel 72, §6.

Persoonsgegevens kunnen waar nodig en voor zover noodzakelijk gedeeld worden met andere actoren zoals gemandateerde voorzieningen, federale en Vlaamse overheidsinstellingen en gezondheidsinstanties. Gezien de betrokkenheid van de verschillende verwerkingsverantwoordelijken die in §8 van dit artikel worden opgesomd en andere actoren die in het licht van de specifieke taken onder het decreet opereren, is het noodzakelijk om relevante en correcte informatie over de betrokkenen te kunnen delen. Gelet op het vertrouwelijk karakter, somt artikel 72, §6, de potentiële categorieën ontvangers van de persoonsgegevens op. Dit maakt gegevensuitwisseling voor de legitieme doeleinden van het decreet mogelijk binnen een strikt juridisch kader, met oog voor de bescherming van persoonsgegevens. Voor het doeleinde onder artikel 72, §2, 2°, kunnen persoonsgegevens ook gedeeld worden met publieke of private dienstverleners voor onderzoek, jeugdhulpaanbieders, universiteiten of hogescholen, lokale besturen en Federale of Vlaamse Overheidsinstellingen.

Artikel 72, §7.

Artikel 72, §7, weerspiegelt overeenkomst artikel 5 van de algemene verordening gegevensbescherming het principe van opslagbeperking. Bijgevolg stelt het gewijzigde artikel 72, §7, dat de persoonsgegevens niet langer in identificeerbare vorm bewaard mogen worden dan noodzakelijk voor de doeleinden van de verwerking en in ieder geval tot de betrokkene de leeftijd van vijftig jaar heeft bereikt. De bewaartermijn wordt enerzijds in het licht van de missies en doeleinden van de jeugdhulp bepaald. Anderzijds moet verwezen worden naar het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2014 inzake Integrale Jeugdhulp, artikelen 20, 61 en 85, dat eveneens beoogt te waarborgen dat de persoonsgegevens niet langer bewaard worden dan nodig en tot de betrokkene de leeftijd van vijftig jaar heeft bereikt.

De termijn start van zodra de minderjarige of jongvolwassene geen gebruik meer maakt van jeugdhulp, met als uiterste datum het moment waarop de betrokkene de leeftijd van 35 jaar bereikt.

Elke langere bewaring van persoonsgegevens gebeurt uitsluitend in een vorm waarmee de betrokkene niet langer geïdentificeerd kan worden of voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89, lid 1 algemene verordening gegevensbescherming. Hierbij worden steeds de passende technische en organisatorische maatregelen getroffen om de rechten en de vrijheden van de betrokkenen te beschermen.

Het decreetaal vastleggen van de bewaartermijnen is essentieel om het hoger risico dat inherent verbonden is aan de verwerking van onder meer bijzondere categorieën van persoonsgegevens, gerechtelijke persoonsgegevens en op andere wijze gevoelige persoonsgegevens zoals het rijksregisternummer, te beperken en duidelijkheid te scheppen voor zowel de verwerkingsverantwoordelijken als de betrokken minderjarigen en jongvolwassenen.

Artikel 72, §8.

In de achtste paragraaf wijst het artikel de verwerkingsverantwoordelijken aan, waaronder het agentschap Opgroeien Regie dat verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de doeleinden zoals omschreven in artikel 72, §2 met in het bijzonder de organisatie van een integrale diagnostiek, opvolging, communicatie en interactie inzake jeugdhulpverlening en het analyseren, structureren en aanbieden van informatie inzake jeugdhulpverlening voor het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijsturen van een duurzaam en passend beleid inzake jeugdhulpverlening. Naast het voorgaande bepaalt het agentschap Opgroeien regie eveneens het doel en de middelen voor de uitvoering van overige bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, waaronder de organisatie en het beheer van de toegangspoort door het team Indicatiestelling dat multidisciplinair is samengesteld en het team Jeugdhulpregie, de opdrachten van de sociale dienst en de opdrachten van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg.

Naast het voorgaande, wijst het eveneens de andere verwerkingsverantwoordelijken aan, namelijk de vertrouwenscentra kindermishandeling en de andere jeugdhulpaanbieders als vermeld in artikel 3 en 17 van het decreet, die afzonderlijk of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststellen, voor zover dit niet door of krachtens een decreet of wet vastgesteld wordt. Daarin kan bepaald worden wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen. Dit zorgt voor duidelijkheid over de verantwoordelijkheden ten aanzien van de naleving van de regels rond gegevensbescherming.

Gezien de onderscheiden bevoegdheden en doeleinden van elke verwerkingsverantwoordelijke wordt in artikel 72 telkens verwezen naar de *betrokken* verwerkingsverantwoordelijke. Op die manier wordt duidelijk gemaakt dat de persoonsgegevens enkel door bepaalde verwerkingsverantwoordelijken en voor specifieke doeleinden verwerkt worden.

Artikel 72 §9.

Conform artikel 5 van de algemene verordening gegevensbescherming, dient de betrokken verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen te nemen bij de verwerking van persoonsgegevens.

In dit verband worden in het voorstel ook een aantal bijzondere maatregelen en de concretisering van een aantal algemene principes aan de betrokken verwerkingsverantwoordelijke opgelegd.

Allereerst dient het principe van minimale gegevensverwerking te allen tijde nageleefd te worden. Dit verwijst naar het feit dat de verwerking van persoonsgegevens ter zake dienend en beperkt is tot wat strikt noodzakelijk is om de doeleinden als vermeld in het decreet te verwerken.

Indien de verwerking in het kader van het doeleinde vermeld in artikel 72, §2, 2° plaatsvindt, wat het analyseren, structureren en aanbieden van informatie voor jeugdhulpverlening betreft voor het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijsturen van een duurzaam en passend beleid inzake jeugdhulpverlening, dan worden de persoonsgegevens steeds geanonimiseerd. Enkel indien de anonimisering de realisatie van de voorgaande doeleinden zou verhinderen, is het toegelaten om de persoonsgegevens te pseudonimiseren.

Om de integriteit en de vertrouwelijkheid van de verschillende categorieën van persoonsgegevens te waarborgen, dient de toegang tot de persoonsgegevens beveiligd te worden. Persoonsgegevens mogen namelijk uitsluitend verwerkt worden via beveiligde kanalen en enkel door de medewerkers die door de verwerkingsverantwoordelijken gemachtigd werden zolang dit noodzakelijk is voor de uitvoeringen van hun taken en op voorwaarde dat dit kadert binnen de taak van algemeen belang van de respectievelijke verwerkingsverantwoordelijke. Dit geldt met behoud van de toepassing van alle overige vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, met in het bijzonder artikel 9 en 10, §2, voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gerechtelijke persoonsgegevens.

Ten derde dient de verwerkingsverantwoordelijk een passende beveiliging te voorzien die rekening houdt met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, de aard, de omvang, de context en het doel van de verwerking alsook met de waarschijnlijkheid en ernst van uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen welke aan de verwerking zijn verbonden. Gelet op het bijzonder en vertrouwelijk karakter van het rijksregisternummer en de bijzondere categorieën van persoonsgegevens wordt er een hoger beschermingsniveau vooropgesteld en garanderen de verwerkingsverantwoordelijken in dit verband aanvullende technische, organisatorische en contractuele beschermingsmaatregelen. De concrete maatregelen zijn steeds contextgebonden maar kunnen bijvoorbeeld volgende zaken omvatten: versleutelen tijdens opslag en transmissie, bijhouden van audit logs (bv. in het kader van de toegangspoort), opstellen en naleven van beleid en procedures inzake gegevensbescherming en de beveiliging van persoonsgegevens, het voorzien van periodieke opleiding/training van betrokken personeel van de verwerkingsverantwoordelijke, toepassen van dataclassificatie, sluiten van verwerkersovereenkomsten of andere overeenkomsten voor het delen van persoonsgegevens, beperken van internationale doorgiften tenzij passende waarborgen voorzien worden, voorzien van waarborgen bij het einde van de overeenkomst bijvoorbeeld voor verwijdering of teruggave, het afzonderlijk bewaren van de persoonsgegevens, periodiek auditeren, evalueren en desgevallend bijsturen van de voorziene maatregelen.

In het licht van het voorgaande, is het van groot belang dat er, in de gevallen dat dit vereist is door de Algemene Verordening Gegevensbescherming, een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling wordt uitgevoerd door de verantwoordelijke voor de verwerking. Het agentschap Opgroeien regie voorziet alleszins in de uitvoering van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling en het actualiseren ervan voor de toegangspoort.

Artikel 78/5/1

§1. Dit artikel bevat een wettelijke basis voor de verwerkingen van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het voeren van een geïntegreerd voorzieningenbeleid met betrekking tot de voorzieningen die door het agentschap Opgroeien erkend worden voor het opvangen en begeleiden van minderjarigen.

§2. Deze paragraaf bevat de rechtvaardigingsgronden voor de verwerkingen van persoonsgegevens opgenomen in dit artikel. Het voeren van een geïntegreerd voorzieningenbeleid is een wettelijke taak die bij het decreet van 30 april 2004 tot

oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Opgroeien regie werd opgedragen aan het agentschap. Deze taak omvat onder meer het opvolgen en beoordelen van erkenningsaanvragen en de hierop volgende erkenningen, het verstrekken en opvolgen van subsidies en de besteding hiervan, het ondersteunen en monitoren van de werking en kwaliteit van de hulpverlening binnen deze voorzieningen en in sommige gevallen, het nemen van handhavingsmaatregelen tegenover de voorzieningen die hun opdrachten niet naar behoren uitvoeren. De verwerking van bepaalde persoonsgegevens is noodzakelijk om deze wettelijke taak te kunnen uitvoeren en is aldus gerechtvaardigd op basis van art. 6, §1, c) van de algemene verordening gegevensverwerking.

In het kader van subsidiëring en handhaving kunnen uitzonderlijk bijzondere categorieën persoonsgegevens verwerkt worden, voor zover dit noodzakelijk en proportioneel is. Concreet kunnen de bewijsstukken voor de vergoeding van bijzondere kosten medische persoonsgegevens bevatten, zoals een betalingsbewijs of factuur voor medische zorgen en therapie. De verwerking van deze persoonsgegevens moet steeds tot het strikt noodzakelijke worden beperkt om de kosten te kunnen vergoeden. De verwerking van deze persoonsgegevens wordt gerechtvaardigd doordat zij noodzakelijk zijn voor het verstrekken van gezondheidszorg aan jongeren die verblijven binnen jeugdhulpvoorzieningen met inbegrip van therapie en buitengewone medische en paramedische zorg, zoals logopedie en orthodontie. De vergoeding voor bijzondere kosten is noodzakelijk voor het garanderen van het recht op zorg voor deze jongeren die hiervoor geen hulp of steun (kunnen) krijgen van hun ouders. Daarnaast heeft de overheid de plicht om erop toe te zien dat de onkostenvergoedingen verstrekt aan de voorzieningen overeenkomen met werkelijk gemaakte kosten. Het verwerken van persoonsgegevens op de bewijsstukken die verstrekt worden in dit kader, is proportioneel met deze doelstellingen.

Voorzieningen zijn op basis van hun erkenningsvoorwaarden verplicht om elke ernstige gebeurtenis binnen 48 uur te melden aan het agentschap Opgroeien. Dit kadert in het toezicht van het agentschap op de veiligheid en kwaliteit van de werking van de voorziening. Daarnaast ontvangt en behandelt het agentschap klachten en meldingen over de werking van haar voorzieningen, die in aanmerking worden genomen voor de opvolging en eventuele handhaving van die voorzieningen. Iedere persoon heeft het recht om een klacht of melding in te dienen bij het agentschap, ongeacht hun rol of functie in het traject van een specifieke jongere. Zo kunnen zowel familieleden van een minderjarige en personeelsleden van voorzieningen een melding maken, maar ook andere contextfiguren of louter bezorgde burgers.

Er bestaan geen beperkingen op de personen die een melding mogen maken, noch een beperking op de persoonsgegevens of andere soorten informatie die zij mogen delen binnen deze meldingen en klachten. Personen die niet gebonden zijn aan het beroepsgeheim, kunnen dus ook persoonsgegevens delen bij het formuleren van hun melding of klacht. Het agentschap heeft hierover geen controle.

Het is hierbij zeker niet uitgesloten dat deze klachten en meldingen bijzondere categorieën van persoonsgegevens bevatten, zoals medische of gerechtelijke informatie, of gegevens over de seksuele geaardheid of het seksueel gedrag van personen. Deze persoonsgegevens moeten in aanmerking worden genomen bij de behandeling van meldingen en klachten, om een accuraat beeld te creëren van eventuele bedreigingen voor

de veiligheid en integriteit van de kinderen en jongeren of personeelsleden in de voorzieningen.

De verwerking van deze bijzondere categorieën is gerechtvaardigd op basis van redenen van zwaarwegend algemeen belang, zoals vermeld in art. 9, 2°, g) van de algemene verordening gegevensverwerking, namelijk de bescherming van de integriteit van de personen die gebruik maken van de hulpverlening van de erkende private voorzieningen en van de personen die binnen deze voorzieningen actief zijn. De kinderen en jongeren die gebruik maken van jeugdhulpverlening, zijn een kwetsbare groep, waardoor een extra toezicht op de bescherming van hun integriteit noodzakelijk is.

§3. In het kader van de verschillende doelstellingen van het geïntegreerd voorzieningenbeleid, verwerkt het agentschap Opgroeien persoonsgegevens van een aantal betrokkenen. Voor de communicatie met de verantwoordelijken voor de voorzieningen over nieuwe oproepen, erkenningsaanvragen, erkenningen, subsidiëring en handhaving worden een beperkt aantal persoonsgegevens van de bestuursleden, directieleden en financieel verantwoordelijken verwerkt. Op deze manier is een rechtstreeks en efficiënt contact mogelijk met de personen die instaan voor een bepaald aspect van de werking van de voorziening. Het gaat hier enkel om identificatiegegevens, zoals de voor- en achternaam, en contactgegevens zoals een e-mailadres en telefoonnummer. Het principe van minimale gegevensverwerking wordt hier gerespecteerd.

Voor het subsidiëren van de erkende voorzieningen, worden, naast de persoonsgegevens van directie- en bestuursleden en financieel verantwoordelijken, zoals hierboven besproken, eveneens persoonsgegevens verwerkt van personeelsleden en van de minderjarigen en jongeren aan wie de voorziening hulp verstrekt. Dit is noodzakelijk om het bedrag van de subsidie te bepalen waarop een bepaalde voorziening aanspraak maakt, wat wordt bepaald op basis van een aantal variabelen.

Een eerste aantal variabelen zijn gebonden aan de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in die voorziening. De subsidies moeten een voorziening in staat stellen om de lonen van haar personeel te dekken. Deze lonen worden onder andere bepaald door het opleidingsniveau van elk personeelslid en het bijhorende barema, en de anciënniteit van dit personeelslid. Het is om deze reden noodzakelijk voor de administratie om een accuraat en volledig overzicht te krijgen van deze informatie met betrekking tot het personeel van een bepaalde voorziening. Daarnaast moet elk personeelslid op unieke wijze geïdentificeerd kunnen worden om de bovenstaande variabelen te kunnen controleren en opvolgen. Voor deze unieke identificatie is de verwerking van het rijksregisternummer noodzakelijk, om verwarring tussen personen met een gelijkaardige naam te vermijden.

Ook de aanwezigheid van een minderjarige of jongere in de voorziening bepaalt het bedrag van de subsidie die gekoppeld is aan de jeugdhulpmodule van die minderjarige. De begeleiding van een minderjarige die enkel in het weekend aanwezig is in een residentiële voorziening, zal uiteraard minder kosten dan deze van een minderjarige die permanent woont in die voorziening. Voor een accurate berekening van de subsidies waarop een voorziening aanspraak maakt, is het verwerken van de aanwezigheden van de jongeren in de voorziening dus absoluut noodzakelijk. Deze aanwezigheden moeten ook gekoppeld kunnen worden aan een specifieke jongere, om dubbele tellingen of fouten te vermijden.

Om deze reden worden ook in dit kader de identificatiegegevens en het rijksregisternummer van de jongere verwerkt.

Naast de reguliere subsidies, kan een residentiële voorziening uitzonderlijk aanspraak maken op een vergoeding voor uitzonderlijke en bijzondere kosten, die niet voorzien zijn in de reguliere werkingssubsidie. Deze mogelijkheid is regelgevend verankerd in art. 44 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp. Dit kan onder andere uitzonderlijke medische kosten of de vergoeding van schade veroorzaakt door een jongere in een crisissituatie betreffen. Voor de terugbetaling van medische kosten, kunnen bewijsstukken zoals ziekenhuisfacturen opgevraagd worden, die mogelijks gezondheidsgegevens bevatten. De verwerking van persoonsgegevens is echter steeds beperkt tot die persoonsgegevens en documenten die noodzakelijk zijn voor de verantwoording van de kosten. Het is niet de bedoeling dat hierbij onderdelen van het medisch dossier, concrete diagnoses of resultaten van medische onderzoeken gedeeld worden, aangezien dit niet noodzakelijk, noch proportioneel is.

Het is niet mogelijk om een limitatieve lijst van alle kosten die voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Naast de bovenstaande redenen, kan de administrateur-generaal van het agentschap Opgroeien uitzonderlijke subsidies verlenen voor kosten die noodzakelijk zijn om de psychische of fysieke integriteit van een minderjarige te beschermen. Door dit breed toepassingsgebied, is het niet mogelijk een limitatieve lijst op te stellen van de persoonsgegevens die noodzakelijk kunnen zijn om deze subsidie aan te vragen en de kosten te bewijzen en verantwoorden en dient een bredere bepaling opgenomen te worden voor de verwerking van die persoonsgegevens die in deze uitzonderlijke situaties verwerkt moeten worden. Ook hier geldt echter dat enkel noodzakelijke persoonsgegevens voor deze doeleinden verwerkt mogen worden.

Ten slotte heeft het agentschap een belangrijke taak om toezicht te houden op de kwaliteit van de werking van de voorziening en de integriteit van zowel de kinderen en jongeren die gebruik maken van de hulp van de voorzieningen, als haar personeelsleden te beschermen. In het kader van dit toezicht zijn voorzieningen, op basis van art. 11, tweede lid, 17° van het BVR van 5 april 2019, verplicht om elke ernstige gebeurtenis die zich voordoet binnen haar werking, binnen 48 uur te melden aan het agentschap Opgroeien. Daarnaast kunnen alle betrokkenen bij het agentschap Opgroeien meldingen en klachten indienen betreffende de werking van een door het agentschap erkende voorziening. Deze meldingen en klachten kunnen ook in aanmerking worden genomen om te bepalen welke maatregelen genomen moeten worden ter ondersteuning of zelfs handhaving van de betreffende voorziening.

De meldingen en klachten kunnen zeer uiteenlopende situaties betreffen. Het is dus niet mogelijk om een limitatieve lijst te maken van alle soorten persoonsgegevens die aan bod kunnen komen in een melding of klacht. Het agentschap moet in staat zijn om al deze meldingen en klachten te registreren en te behandelen. De persoonsgegevens die opgenomen zijn in deze meldingen en klachten worden steeds geanonimiseerd verwerkt, voor zover dit mogelijk is. Indien dit niet mogelijk is binnen de doelstelling van een effectief toezicht en handhavingsbeleid, worden de persoonsgegevens gepseudonimiseerd. Deze maatregelen verzekeren een evenwicht van de rechtmatige doelstelling met de rechten van de betrokkenen.

§4. Dit artikel duidt het agentschap Opgroeien regie aan als verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerkingen van persoonsgegevens onder dit

artikel. Het agentschap staat in voor de bescherming van de persoonsgegevens aan de hand van minstens deze beschermingsmaatregelen opgenomen in art. 72, §9.

Voor de bespreking van deze beschermingsmaatregelen wordt verwezen naar de toelichting van dit artikel.

§5. Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een geïntegreerd en effectief voorzieningenbeleid, geldt eveneens het principe van opslagbeperking zoals opgenomen in art. 5 van de algemene verordening gegevensverwerking. De bewaartermijnen van de bestuursdocumenten opgesteld in het kader van erkenning, subsidiëring en handhaving werden reeds bepaald in art. III. 87 van het Bestuursdecreet.

Concreet stelt dit artikel dat de bestuursdocumenten die betrekking hebben op erkenningen en subsidies bewaard kunnen worden tot 10 jaar na de afloop van de erkenning of subsidie waarvoor zij werden opgesteld. De bestuursdocumenten die betrekking hebben op een handhavingstraject of een strafonderzoek, kunnen bewaard worden tot maximaal 30 jaar na het afsluiten van het dossier waarvoor zij zijn opgesteld.

Hoewel het bestuursdecreet de mogelijkheid biedt om van de vastgelegde bewaartermijnen af te wijken, is ervoor gekozen om hiervan geen gebruik te maken. Er zijn geen gegronde redenen om af te wijken van de bestaande termijnen, die zorgvuldig zijn vastgesteld met het oog op een evenwicht tussen de rechten van betrokkenen en de legitieme doelstelling om een voorzieningenbeleid te voeren. Dit beleid vereist volledige en accurate informatie over de historiek van zowel de voorziening als het personeel. Met het oog op uniformiteit en duidelijkheid binnen het beleid van de Vlaamse overheid, is het aangewezen niet af te wijken van de vooropgestelde termijnen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ